

Številka: 00104-347/2019/5

Datum: 28. 11. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi z izdajo dovoljenj za daljše začasno in stalno prebivanje po posameznih upravnih enotah

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije mag. Branko Grims je 15. 10. 2019 preko predsednika Državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejana Židana na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z izdajo dovoljenj za daljše začasno in stalno prebivanje po posameznih upravnih enotah.

Odgovor Vlade Republike Slovenije:

1. Koliko dovoljenj tujcem za daljše začasno bivanje (nad 3 mesece) in koliko dovoljenj za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji so tujcem izdale posamezne upravne enote v zadnjih desetih letih (prosim za podatke in preglednico za vse upravne enote v Sloveniji za vsako leto posebej ter seštevke na ravni upravne enote in države po posameznih letih ter za celotno obdobje skupaj in preračunano, koliko je bilo izdanih teh dovoljenj na 1000 prebivalcev na območju posamezne upravne enote za vsako leto posebej in skupaj v desetletju)?

Iz evidenc, ki se na podlagi 110. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/18 – uradno prečiščeno besedilo, 9/18 – popr. in 62/19 – odl. US, v nadaljevanju: Zakon o tujcih) vodijo o dovoljenjih za začasno prebivanje in dovoljenjih za stalno prebivanje je Ministrstvo za notranje zadeve pridobilo podatke o izdanih dovoljenjih po posameznih upravnih enotah in v posameznih letih za obdobje od leta 2009 do 28. 10. 2019. Podatki se nanašajo na tujce, ki so državljani tretjih držav (to je na državljane držav, ki niso članice Evropskega gospodarskega prostora ali njihovi družinski člani, družinski člani slovenskih državljanov ali državljani Švicarske konfederacije ali njihovi družinski člani).

Zahtevani podatki so razvidni iz tabel, ki so priloga odgovora na poslansko vprašanje.

V tabeli 1 na listu 1 so podatki o številu izdanih dovoljenj za začasno prebivanje, izdanih z veljavnostjo daljšo od treh mesecev, po letih in posameznih upravnih enotah ter skupno število. Dovoljenja za začasno prebivanje so razdeljena tudi na podatek o številu izdanih prvih dovoljenj za začasno prebivanje in številu podaljšanih dovoljenj za začasno prebivanje oziroma izdanih nadaljnjih dovoljenj za začasno prebivanje (tujcu se dovoljenje za začasno prebivanje podaljša iz istega namena/razloga prebivanja, kot je bilo izdano prejšnje dovoljenje za začasno prebivanje, nadaljnje dovoljenje za začasno prebivanje pa se izda iz drugega namena/razloga prebivanja, kot je bilo tujcu izdano prejšnje dovoljenje za začasno prebivanje). Narejeni so tudi izračuni o številu izdanih dovoljenj za začasno prebivanje (izdanih z veljavnostjo daljšo od treh

mesecev) na 1000 prebivalcev v posameznih letih na območju posamezne upravne enote in skupaj. Kot vir o številu prebivalcev na območju posamezne upravne enote v posameznem letu so bili uporabljeni podatki Statističnega urada Republike Slovenije.

V tabeli 1 na listu 3 so podatki o številu izdanih dovoljenj za stalno prebivanje po letih in posameznih upravnih enotah ter skupaj in narejeni izračuni o številu izdanih dovoljenj za stalno prebivanje na 1000 prebivalcev v posameznih letih na območju posamezne upravne enote in skupaj.

V tabeli 2 so podatki o številu veljavnih dovoljenj za začasno prebivanje, izdanih z veljavnostjo daljšo od treh mesecev, veljavnih na zadnji dan posameznega leta (na dan 31.12.) in na dan 29. 10. 2019 po upravnih enotah in skupaj. Narejeni so tudi izračuni o številu veljavnih dovoljenj za začasno prebivanje na 1000 prebivalcev v posameznih letih na območju posamezne upravne enote in skupaj.

V tabeli 3 so podatki o številu veljavnih dovoljenj za stalno prebivanje na zadnji dan posameznega leta (na dan 31.12.) in na dan 28. 10. 2019 po upravnih enotah in skupaj. Narejeni so tudi izračuni o številu veljavnih dovoljenj za stalno prebivanje na 1000 prebivalcev v posameznih letih na območju posamezne upravne enote in skupaj.

2. Koliko od izdanih dovoljenj v zadnjih desetih letih za daljše začasno bivanje (nad 3 mesece) in koliko dovoljenj za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji je temeljilo na ugotovitvi Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, da gre pri vlagatelju za deficitaren poklic, koliko je bilo izdanih dovoljenj na osnovi pravice do združevanja družine (prosim za podatke in preglednico za vse upravne enote v Sloveniji za vsako leto posebej ter seštevke na ravni upravne enote in države po posameznih letih ter za celotno obdobje skupaj)? Koliko je bilo izdanih teh dovoljenj na 1000 prebivalcev na območju posamezne upravne enote za vsako leto posebej in skupaj v desetletju?

V tabeli 1 na listu 2 so podatki o številu izdanih dovoljenj za začasno prebivanje, izdanih z veljavnostjo daljšo od treh mesecev, ki so jih posamezne upravne enote v posameznem letu in skupaj izdale tujcem iz razloga zaposlitve ali dela oziroma o enotnih dovoljenjih za prebivanje in delo (ki se tujcem, državljanom tretjih držav, zaradi zaposlitve ali dela izdajajo od 1. 9. 2015 dalje) ter podatki o dovoljenjih za začasno prebivanje, ki so jih posamezne upravne enote v posameznem letu in skupaj izdale tujcem iz razloga združitve družine. Pri podatkih o dovoljenjih za začasno prebivanje, izdanih iz razloga zaposlitve ali dela oziroma o enotnih dovoljenjih za prebivanje in delo, se v evidenci o dovoljenjih za prebivanje posebej ne vodi podatek o deficitarnosti poklica. Narejeni so tudi izračuni o številu izdanih dovoljenj za začasno prebivanje (iz razloga zaposlitve ali dela oziroma združitve družine) na 1000 prebivalcev v posameznem letu na območju posamezne upravne enote in skupaj.

Dovoljenje za stalno prebivanje se izda brez omejitve glede trajanja in namena prebivanja v Republiki Sloveniji. Navedeno pomeni, da tujcu za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje ni treba izkazati namena oziroma razloga prebivanja v Republiki Sloveniji, kot ga mora izkazati za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje. Posledično se v evidenci o dovoljenjih za stalno prebivanje podatek o namenu oziroma razlogu prebivanja tujca v Republiki Sloveniji ne vodi.

3. Kako vlada ocenjuje učinkovitost nadzora nad zlorabami na področju izdaje dovoljenj za daljše začasno prebivanje oziroma stalno prebivanje in ali pripravlja spremembe zakonodaje na tem področju, kakšne ter kdaj jih namerava predlagati?

Zakon o tujcih že vsebuje številne pravne podlage za preprečevanje zlorab pri pridobivanju dovoljenj za prebivanje, in sicer se dovoljenje za prebivanje tujcu ne izda med drugim tudi, če obstajajo razlogi za domnevo, da tujec ne bo prebival na ozemlju Republike Slovenije, razen v primeru, ko je tujec s strani delodajalca s sedežem v Republiki Sloveniji, pri katerem je v delovnem razmerju, v času trajanja delovnega razmerja, zaradi opravljanja storitev napoten na delo v tujino ali če obstajajo razlogi za domnevo, da se tujec ne bo podrejal pravnemu redu Republike Slovenije. Prav tako se izdaja dovoljenja za prebivanje tujcu zavrne, če je očitno, da je bila zakonska zveza, partnerska skupnost ali partnerska zveza sklenjena ali registrirana predvsem z namenom pridobitve dovoljenja za prebivanje, ali če se v postopku podaljšanja dovoljenja za začasno prebivanje ali izdaje dovoljenja za stalno prebivanje ugotovi, da družinski član dejansko ne živi v družinski skupnosti s tujcem, kateremu Zakon o tujcih priznava pravico do združitve družine.

Veljavno dovoljenje za začasno ali stalno prebivanje pa je mogoče tudi razveljaviti. Med drugim se dovoljenje za začasno prebivanje razveljavi, če se naknadno ugotovi, da tujec ne izpolnjuje več pogojev za izdajo dovoljenja za prebivanje ali da obstajajo drugi razlogi za zavrnitev izdaje dovoljenja v skladu z Zakonom o tujcih ali če je tujec namenoma dal napačne podatke o svoji istovetnosti ali druge netočne podatke ali je namenoma prikril okoliščine, ki so pomembne za izdajo dovoljenja. Tudi dovoljenje za stalno prebivanje se razveljavi, če je tujec namenoma dal napačne podatke o svoji istovetnosti ali druge netočne podatke ali je namenoma prikril okoliščine, ki so pomembne za izdajo dovoljenja.

Vlada Republike Slovenije je na svoji 40. redni seji, dne 18. 7. 2019, pod točko 9.15. sprejela sklep št. 01203-8/2019/5 o ustanovitvi Medresorske delovne skupine za proučitev problematike fiktivnih prijav prebivališč posameznikov in s tem povezano zlorabo socialnih transferjev. V medresorski delovni skupini sodelujejo Ministrstvo za notranje zadeve in Policija, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za finance. Naloga medresorske delovne skupine je proučitev problematike in priprava ukrepov, s katerimi se lahko prepreči prijava fiktivnih prebivališč posameznikov in njihovih otrok ter s tem povezano dodeljevanje denarnih socialnih pomoči in preostalih transferjev posameznikom in gospodinjstvom, proučitev možnosti zaježitve tako imenovanih fiktivnih vpisov v vzgojno-izobraževalne ustanove, proučitev zaostritve pogojev za zaposlovanje tuje delovne sile v Sloveniji in priprava predlogov ukrepov za ureditve področja agencijskega dela.

Predvidene spremembe zakonodaje

V predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (EVA 2018-1711-0004), ki je v pripravi, je predvidena sprememba tretjega odstavka 33. člena Zakona o tujcih. Povračila stroškov v zvezi z delom, ki obsegajo stroške za prehrano med delom, za prevoz na delo in iz dela ter povračilo stroškov, ki jih ima zaposleni pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju, se izključujejo iz obsega sredstev, s katerimi lahko tujec izkazuje zadostna sredstva za preživljanje. Povračila stroškov v zvezi z delom namreč ne predstavljajo plačila za delo, temveč je zaposleni skladno z določbami zakona, ki ureja delovna razmerja, do njih upravičen, če mu dejansko tudi nastanejo. Skladno z navedenim, so ta sredstva izplačana zaposlenemu za določen namen (za prehrano med delom, prevoz na delo in iz dela), zaradi česar je pričakovati, da jih tujec v ta namen tudi porabi in niso namenjena vzdrževanju družine in družinskih članov. V praksi je bilo namreč zaznanih veliko primerov, ko je delodajalec s fiktivnim prikazom povračila stroškov v zvezi z delom (predvsem dvigom potnih stroškov) tujcu fiktivno za nekaj mesecev pred vložitvijo prošnje za izdajo oziroma podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje prikazal izplačilo nesorazmerno visokih potnih stroškov, ki pa so po izdaji dovoljenja za začasno prebivanje občutno znižali. V namen preprečevanja nadaljnjih zlorab na

tem področju se predlaga izključitev oziroma črtanje povračil stroškov v zvezi z delom iz obsega sredstev, s katerimi lahko tujec izkazuje zadostna sredstva za preživljanje.

Priloge:

- Tabela 1
- Tabela 2
- Tabela 3